

POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek (sprawozdawca)

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z powództwa M. O.

przeciwko Skarbowi Państwa

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 9 kwietnia 2024 r.,

skargi M. O. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Łodzi w sprawie o sygn. I ACa 1476/22,

z udziałem Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Łodzi,

oddala skargę.

Leszek Bosek Adam Redzik Janusz Niczyporuk

UZASADNIENIE

Pismem z 8 października 2023 r. M. O. wniósł skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Łodzi w sprawie I ACa 1476/22.

Skarżący domagała się: stwierdzenia przewlekłości postępowania; zasądzenia od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Łodzi na rzecz skarżącego sumy pieniężnej w kwocie 10 000 zł; zobowiązania Sądu Apelacyjnego w Łodzi do bezzwłocznego wyznaczenia terminu rozprawy apelacyjnej i rozpoznania

wniesionych przez strony apelacji. Zdaniem skarżącego „okres 16 miesięcy, jaki upłynął od dnia wniesienia apelacji, jest niczym nieuzasadniony oraz prowadzący do nieuzasadnionej przewlekłości postępowania”.

Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z 23 stycznia 2024 r. oddalił apelację skarżącego (pkt 1) i rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt 2 i 3) (k. 267 akt sprawy I ACa 1476/22).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Skarga jest uzasadniona, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne do wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W celu stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona,

a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, za naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki uznaje się wielomiesięczną beczynność sądu, trwająca co najmniej 12 miesięcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 12 grudnia 2018 r., I NSP 6/18; z 22 stycznia 2019 r., I NSP 71/18; z 18 października 2022 r., I NSP 256/22). W każdym przypadku należy jednak oceniać indywidualne okoliczności sprawy i całokształt postępowania. Oceny, czy w danej sprawie mamy do czynienia z przewlekłością postępowania, nie można sprowadzić wyłącznie do ogólnego czasu trwania postępowania.

Analiza okoliczności sprawy I ACa 1476/22 wskazuje, że w ocenianym postępowaniu nie można stwierdzić przewlekłości postępowania, ponieważ Sąd Apelacyjny wykonał szereg koniecznych czynności procesowych.

Po pierwsze, w orzecnictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że kilkumiesięczny okres wyczekiwania na wyznaczenie terminu rozprawy apelacyjnej mieści się w pojęciu rozsądnego terminu, w którym sprawa może oczekiwać na jej rozpoznanie pośród innych spraw wniesionych do konkretnego sądu” (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lipca 2017 r., III SPP 28/17 wraz z przytoczonym tam orzecnictwem; por. również postanowienia Sądu Najwyższego: z 17 maja 2022 r., I NSP 149/22; z 18 kwietnia 2023 r., I NSP 49/23).

Po drugie, skarżący – pomimo wyznaczenia mu pełnomocnika z urzędu – wniósł samodzielnie pismo zatytułowane „APELACJA POWODA”, wpływając w ten sposób na tok postępowania apelacyjnego.

Po trzecie, czas trwania postępowania nie jest uwarunkowany tylko poprzez czynności sądu, ale także przez aktywność stron. Sąd Apelacyjny miał obowiązek rozpoznawać sprawę zgodnie z kolejnością jej wpływu. Rozpoznanie sprawy

poza kolejnością wpływu ze względu na szczególnie uzasadniony przypadek jest wprawdzie wyjątkowo dopuszczalne (§ 79 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych, tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 2514). Skarżący ani jego pełnomocnik nie wnosili o rozpoznanie sprawy poza kolejnością wpływu. Okoliczność, czy strona złożyła wniosek o rozpoznanie sprawy poza kolejnością, ma natomiast znaczenie dla oceny, czy w konkretnej sprawie doszło do przewlekłości postępowania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 19 października 2017 r., III SPP 44/17; 12 grudnia 2018 r., I NSP 1/18; 14 czerwca 2019 r., I NSP 46/19). Ani skarżący, ani jego pełnomocnik nie wykazali tym samym, że w sprawie występuje szczególnie uzasadniony przypadek, który mógłby uzasadniać rozpoznanie sprawy poza kolejnością.

W tym stanie rzeczy, żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie I ACa 1476/22 należało uznać za nieuzasadnione, a w konsekwencji także dalej idące żądania strony.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Leszek Bosek Adam Redzik Janusz Niczyporuk

[SOP]

[ms]